

ВЗАЄМОДІЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ НЕЗАКОННІЙ ТОРГІВЛІ ОРГАНАМИ І ТКАНИНАМИ ЛЮДИНИ

О.В. Ілляшенко

здобувач кафедри кримінології

та кримінально-виконавчого права

Національної академії внутрішніх справ

Постановка проблеми. В багатьох країнах Європи, зокрема й Україні, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю. На жаль, ці положення до сьогодні залишаються лише декларованими. Дійсністю сьогодні залишаються і набирають розмаху жорстокість, насилля, агресія, терор, тяжкі злочини, серед яких вбивство, торгівля людьми з метою вилучення їх органів і тканин.

Останнім часом, до ООН все частіше надходить багато повідомлень про факти незаконної торгівлі органами і тканинами людей. На сьогодні внаслідок торгівлі органами, у світі відбувається 10% операцій по пересадці нирки, причому ці органи найчастіше вилучаються у жінок та дітей з бідних країн [1]. Усе частіше органи і тканини людини стають предметом торгівлі, адже їх можна використовувати під час генетичних дослідів, а також релігійних або магічних обрядів. Але, в основному, їх продають з метою трансплантації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед праць вітчизняних та зарубіжних науковців значний внесок до дослідження питань незаконної торгівлі органами і тканин людини належить: С.В. Гринчаку, А. Вілксу, О.А. Кустовій, А.В. Мусієнку, В.С. Овчинському, Н.В. Павловій, О.В. Сапронову, Г.В. Чеботарьовій, Т.О. Фабрики, О.С. Якименку.

Метою статті є виклад основних положень міжнародно-правових актів, які спрямовані на протидію незаконній торгівлі органами і тканинами людини.

Основні результати дослідження. Як показало вивчення нормативно-правових джерел, міжнародне співробітництво по боротьбі із злочинністю являє собою діяльність спеціальних суб'єктів, а саме: ООН, її органи та спеціалізовані установи; неурядові міжнародні організації; міжнародні об'єднання керівників поліцейських служб суверенних держав; правоохоронні органи суверенних держав, які здійснюють боротьбу із злочинністю; органи галузевого співробітництва державно-політичних об'єднань, заснованих на нормах міжнародного та внутрішньодержавного права, спрямованих на протидію міжнародним злочинам, злочинам міжнародного характеру та транснаціональній злочинності. Поряд з цим, як свідчить практика, у зв'язку із зростанням кількості вчинених злочинів міжнародного характеру, боротьбу з ними стає вести все важче, а домогтися ефективності можна тільки при узгоджених діях більшості держав, а також при раціональному поєднанні внутрішньодержавних і міжнародних зусиль, у тому числі на основі міжнародних угод.

Саме тому для успішної протидії НТОіТЛ необхідне прийняття певного комплексу соціально-економічних, політичних та інформаційно-психологічних заходів, які були б спрямовані на зниження масштабів поширення такого злочину. Державам необхідно здійснити низку заходів, серед яких є усунення причин та умов, що стимулюють НТОіТЛ, зокрема: попереджати населення про загрозу НТОіТЛ, покращувати освітні та економічні можливості вразливих груп, заохочувати рівний доступ до освіти, просвіщати людей про їхні законні права. Крім цього, правоохоронні органи повинні вживати заходи, що спрямовані на ефективну боротьбу з НТОіТЛ, а саме: безперервно переслідувати за законом торговців органами та їх пособників, боротися з корупцією в органах державної влади, виявляти і перекривати канали торгівлі за допомогою поліпшення збору оперативних даних, уточнення юридичних визначень торгівлі людьми та координації роботи правоохоронних органів, а також навчати співробітників правоохоронних органів ідентифікації жертв НТОіТЛ. Країни повинні більш тісно співпрацювати для того, щоб позбавляти торговців органами правового притулку і сприяти їх екстрадиції.

Необхідно зауважити, що на сьогодні МВС України є одним із найбільш активних суб'єктів, які здійснюють міжнародне співробітництво по боротьбі з злочинністю в Україні. При цьому, одним із пріоритетних завдань МВС України є розвиток міжнародного співробітництва у сфері боротьби з організованою злочинністю, торгівлею людьми, зокрема й з метою вилучення органів. Як свідчить практика, міжнародне співробітництво здійснюється в кримінально-правових, кримінально-процесуальних, кримінально-виконавчих, оперативно-розшукових, кримінологічних, організаційно-технічних формах.

Поряд з цим, ефективність запобігання транснаціональній злочинності, до якої варто віднести і НТОіТЛ, залежить насамперед від внутрішньодержавної політики в межах прийняття нормативно-правових актів, у тому числі від своєчасності укладання міжнародних договорів на міждержавному рівні щодо співробітництва правоохоронних органів різних держав у боротьбі зі злочинністю, а також від ефективності реалізації цих нормативно-правових актів.

Аналіз нормативно-правових джерел з означеної проблематики показав, що на державному рівні питання запобігання транснаціональній організованій злочинності регулюються Законами, відомчими нормативно-правовими актами, а також ратифікованими міжнародними договорами.

У цьому контексті також слід визнати, що основою правового регулювання боротьби з транснаціональною злочинністю є прийняття низки міжнародних договорів у сфері міжнародного співробітництва. Більш того Положення щодо міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю та надання міжнародної правової допомоги знаходить своє відображення в багатосторонніх (конвенціях) та двосторонніх договорах.

Багатосторонні договори (конвенції) діють між державами, які приєдналися або ратифікували конвенцію, а двосторонні договори діють тільки між двома державами. Як показує практика, міжнародного співробітництва у сфері надання міжнародної правової допомоги серед держав СНД, у більшості випадків у запитах про надання такої допомоги її суб'єкти посилаються на

положення Конвенції, а не на двосторонній договір (наприклад, Мінська конвенція 1993 р.) [2].

Як показали результати даного дослідження, відповідно до вказаних договорів співробітництво щодо запобігання злочинності, у т.ч. транснаціональній, здійснюється у таких сферах:

- міжнародна організована злочинність;
- нелегальна міграція і контрабанда людей;
- торгівля людьми та сутенерство;
- злочини проти життя і здоров'я, свободи і людської гідності.

У свою чергу, співробітництво здійснюється в наступних напрямках (формах): а) виконання запитів; б) обміну оперативно-розшуковою, криміналістичною інформацією та матеріалами, відомостями про системи обліків поліції і міліції, засоби проведення експертиз та можливості їх застосування; в) проведення спільних, заздалегідь погоджених дій (заходів) (здійснення спільно узгоджених оперативно-розшукових заходів).

Що стосується спеціальних Угод (наприклад, Угода про співробітництво між Міністерством внутрішніх справ України та Федеральним міністром внутрішніх справ Австрійської Республіки в боротьбі з незаконним обігом наркотиків та організованою злочинністю від 8.09.1992 р.), спрямованих на боротьбу з конкретними видами злочинів, то вони передбачають такі напрямки співробітництва:

1) в галузі боротьби з організованою злочинністю: обмін відповідною літературою і статистичними матеріалами; обмін оперативною інформацією, яка має відношення до діяльності організованих злочинних угруповань, і в разі необхідності – відрядження працівників для проведення спільних заходів; обмін практичним досвідом та науково-технічними досягненнями в області охорони правопорядку та забезпечення безпеки роботи повітряного та залізничного транспорту; проведення спільних заходів щодо запобігання надходження в обіг грошей, що з'являються внаслідок злочинної діяльності; обмін досвідом організації і тактики боротьби з організованою злочинністю, використання в цій області нових технічних засобів; співробітництво в області досліджень причин, генезису і форм проявів організованої злочинності; обмін працівниками та експертами за домовленістю; участь у відповідних робочих зустрічах і семінарах.

Співробітництво ОВС України та держав-учасниць СНД у сфері запобігання транснаціональній організованій злочинності також ґрунтується на багатосторонніх та двосторонніх міжнародних договорах. Зокрема, Концепція взаємодії держав-учасниць СНД у боротьбі зі злочинністю від 2.04.1999 р. передбачає взаємодію в боротьбі з викраденнями й торгівлею людьми, органами або тканинами людини для трансплантації.

Відповідно до вказаної Концепції, пріоритетного значення мають набуті спільні зусилля в боротьбі з організованою й транснаціональною злочинністю, що сьогодні представляють особливу загрозу для безпеки державам-учасницям СНД, а саме: залучення в злочинну діяльність усе більшої кількості

людей і насамперед молоді; створення в суспільстві атмосфери страху, непевності й соціальної напруженості та ін.

Саме тому, одними з основних напрямків взаємодії компетентних органів держав-учасниць СНД, а також статутних органів і органів галузевого співробітництва СНД, що створені по взаємній згоді для координації й взаємодії в боротьбі зі злочинністю мають стати:

1) спільний аналіз стану, структури, динаміки й наслідків транснаціональної злочинності, результатів роботи з виявлення, попередження, розкриття, розслідування злочинів, виконання покарань;

2) виконання, у межах своєї компетенції, спільних програм боротьби зі злочинністю, її окремими видами;

3) спільні слідчі, оперативно-розшукові дії й інші заходи щодо конкретних справ і матеріалів про злочини, боротьба з якими вимагає скоординованих зусиль;

4) підготовка інформації про боротьбу зі злочинністю;

5) розробка пропозицій по вдосконалюванню правового регулювання спільної діяльності держав-учасниць СНД тощо.

Концепція також передбачає:

– створення для загального користування спеціалізованих банків інформації транснаціональних зв'язків злочинних організацій;

– проведення спільних досліджень проблем злочинності, у першу чергу організованої й транснаціональної злочинності, вивчення найбільш характерних кримінальних проявів, у т.ч. їхньої специфіки в прикордонних районах та ін. [3]

Все це, без сумніву, має враховуватись при організації взаємодії з питань протидії даному виду злочинів. Співробітництво у сфері запобігання транснаціональній організованій злочинності також здійснюється в межах участі держав у міжнародному об'єднанні ГУАМ (Грузія, Україна, Азербайджанська Республіка, Республіка Молдова) та ратифікованих ними міжнародних договорів (Спільна заява учасників засідання керівників правоохоронних органів держав-учасниць ГУАМ від 22.05.2006 р. [4]). Так, Угода про співробітництво між урядами держав-учасниць ГУАМ у сфері боротьби з тероризмом, організованою злочинністю й іншими небезпечними видами злочинів від 20.07.2002 р. передбачає співробітництво у таких напрямках, як: боротьба з нелегальною міграцією та незаконним переміщенням і торгівлею людьми [5].

Поряд з цим, як встановлено в ході даного дослідження, основним міжнародним договором, який визначає основні напрямки і форми співробітництва, є Типова угода про співробітництво органів внутрішніх справ прикордонних регіонів, яка схвалена Рішенням Ради міністрів внутрішніх справ держав – учасниць СНД від 17.02.1995 р. [6], яка безпосередньо спрямована на співробітництво прикордонних регіонів один з одним, що діють у межах своєї компетенції, з дотриманням законодавства і міжнародних договорів держав, та передбачає взаємний обмін оперативно-розшуковою, криміналістичною та іншою інформацією.

Крім цього, ОВС прикордонних регіонів у випадку виникнення надзвичайних ситуацій організують у межах своєї компетенції скоординоване проведення необхідних заходів та при необхідності розробляють плани скоординованих дій на випадок виникнення надзвичайних ситуацій. Для забезпечення співробітництва органів внутрішніх справ прикордонних регіонів Типова угода також передбачає створення на паритетних засадах двосторонніх комітетів, співголовами яких призначаються особи в ранзі не нижче заступника керівника ОВС прикордонного регіону. Поряд з цим, слід визнати, що Рішення Комітету носять рекомендаційний характер і можуть проводитися в життя наказами по відповідних ОВС прикордонних регіонів або наказами вищого органа (ст. 11), що, звичайно, впливає на рівень взаємодії відповідних суб'єктів. У той самий час, варто констатувати, що Типова угода про співробітництво ОВС прикордонних регіонів має спеціальний характер, а також спрощену процедуру співробітництва та розширені можливості взаємодії. Вона також передбачає підписання додаткових документів у межах співробітництва ОВС прикордонних регіонів.

Разом з тим, при всіх позитивних моментах, вказана Типова угода все таки не має конкретизованого характеру, спрямованого на співробітництво органів внутрішніх справ прикордонних регіонів у сфері запобігання транснаціональній організованій злочинності [6].

Саме тому, на сьогодні нагальним є розробка і узгодження програми спільних заходів ОВС прикордонних регіонів щодо боротьби з транснаціональною організованою злочинністю, особливо з ОВС прикордонних держав, що не входять до Співдружності (Республіка Польща, Словацька Республіка, Угорська Республіка, Румунія). Так, як встановлено у ході даного дослідження, в УМВС України у Волинській області відсутня налагоджена система щодо проведення оперативно-розшукових та слідчих дій у протидії транснаціональній злочинності, зокрема торгівлі людьми, а саме немає можливості самостійного розшуку чи переслідування «по гарячих слідах» злочинців на території іноземної держави. Як показало вивчення практики, спектр проблем боротьби з транснаціональною злочинністю в Україні полягає у відсутності в правоохоронних органах: досвіду боротьби з транснаціональною злочинністю; належної правової бази; організованих структур, націлених тільки на боротьбу з транснаціональною злочинністю; налагодженої системи обміну оперативною інформацією [7].

Без сумніву, що розробка й узгодження договорів про співробітництво органів внутрішніх справ прикордонних регіонів щодо боротьби з транснаціональною організованою злочинністю надасть змогу ефективно їй протидіяти саме на кордонах держав, де така злочинність набуває транснаціональної форми. Зокрема, визначальною подією у цьому контексті було проведення у березні 2007 р. у Женеві другої Глобальної консультації з питань трансплантації, на якій Всесвітня організація охорони здоров'я представила державам-учасницям та іншим зацікавленим сторонам План оновлення глобальних керівних принципів у сфері донорства і трансплантації кліток, тканин і органів. Як показало вивчення їх змісту, ці принципи спрямовані на вирішення

таких проблем, як: глобальна нестача людського матеріалу, особливо внутрішніх органів, для трансплантації; зростання феномену «трансплантаційного туризму», що частково викликане такою нестачею; питання якості, безпеки та ефективності, що пов'язані з процедурами пересадки; прозорість і звітність відносно людей, що перетинають кордони. Позитивним у зв'язку з цим слід визнати й те, що зацікавлені сторони погодилися створити Глобальний форум по трансплантації під керівництвом Всесвітньої організації охорони здоров'я для сприяння і підтримки країн, що розвиваються, та приступають до проведення програм по трансплантації, і роботи зі створення єдиної глобальної кодуючої системи для клітин, тканин та органів [8].

Крім цього, ВОЗ запропоновані принципи, згідно з якими особа, незалежно від того, чи є вона реципієнтом органу або донором, повинна бути в центрі уваги – і як пацієнт, і як людина; що використання органів у комерційних цілях робить неможливим справедливий доступ і може заподіяти шкоду як донорам, так і реципієнтам; що надання органів живими донорами створює численні небезпеки для їх здоров'я, яких можна уникнути, сприяючи практиці використання органів померлих донорів; і що якість, безпека, ефективність і прозорість мають вирішальне значення для того, щоб суспільство могло скористатися тими перевагами, що може надати трансплантація як терапія.

Як з цього приводу зробив висновок доктор Люк Нобель: «...надання органів живими донорами пов'язане з ризиком, незалежно від того, чи оплачується орган чи ні. Донор повинен отримувати належну подальшу медичну допомогу, яка часто відсутня, якщо він або вона розглядається як засіб для отримання прибутку. Використання органів померлих людей ліквідує проблему безпеки донорів і може сприяти зменшенню масштабів незаконної торгівлі органами» [9] і з даною думкою можна цілком погодитись.

Практика також показує, що ВОЗ сприяє діяльності держав у сфері трансплантації за допомогою глобальної обсерваторії, яка створена у Мадриді за підтримкою уряду Іспанії. Обсерваторія має зв'язок з Глобальною базою даних ВОЗ, забезпечує доступ органів охорони здоров'я і громадськості до банку даних у сфері донорства і трансплантації. Як показали результати даного дослідження, така інтеграція баз даних має важливу роль у запобіганні правопорушень і злочинів у сфері трансплантації органів і тканин людини.

Поряд з цим, в Україні зазначена робота тільки розпочинається. Зокрема Наказом МОЗ та Академією медичних наук України від 12 березня 2009 р. «Про заходи щодо виконання Державної цільової соціальної програми «Трансплантація» на період до 2012 року» передбачалось придбати необхідне обладнання та програмне забезпечення для створення та функціонування Єдиної державної інформаційної системи трансплантації [10]. У той самий час, ті питання, що стосуються міжнародного співробітництва у цій сфері, то заходи обмежуються лише сприянням розширенню участі українських трансплантологів у проведенні відповідних міжнародних семінарів, симпозіумів, конференцій з питань трансплантології, тощо [10].

Аналіз викладеного вище дозволяє дійти висновку, що не слід очікувати широкого розповсюдження в Україні злочинів у сфері трансплантації органів

або тканин людини. Оскільки прояви цих злочинів вже є реальністю, то виникає потреба вивчення міжнародного досвіду боротьби з ними – їх запобігання, розслідування та призначення покарання. У зв'язку з цим актуальним для кримінологічної науки є завдання щодо наукового забезпечення всебічного дослідження транснаціональної злочинності, насамперед розроблення концепції протидії останній з відображенням стратегії, завдань, організаційно-правових засад боротьби з нею, зокрема запобігання на національному та міжнародному рівнях. При цьому, слід враховувати, що інтернаціоналізація і тенденція до транснаціональності злочинності обумовлюють зростання значення такої складової організації запобігання злочинам, як вивчення і використання зарубіжного досвіду. Як встановлено, у державах ЄС виділяють два рівні запобігання злочинів: соціальне і ситуаційне. Соціальне запобігання спрямоване на зміну несприятливих умов формування особистості людини, особливо мікросередовища і мікросоціальної ситуації. Ситуаційне полягає у тому, що окремі категорії злочинних діянь вчинюються при певних обставинах, у певний час і певних місцях. Сама ситуація стимулює і провокує вчинення певних видів злочинів (вуличні бійки в кінотеатрах і розважальних закладах, зґвалтування в парках, скверах і та ін.). Таке запобігання за нашою термінологією відповідає відверненню і припиненню злочинів [11, с.4].

Поряд з цим заслуговує на увагу й інший підхід. Зокрема, у ФРН виділяють первинну, вторинну і третинну превенцію. Первинна спрямована на подолання дефіциту соціальності та позитивної правосвідомості як головної причини злочинів. Вторинна здійснюється поліцейськими органами і пов'язана з правовими засобами утримання від злочинів. Третинна превенція – це ті профілактичні заходи і засоби, які застосовуються в процесі покарання і ресоціалізації злочинців [11, с.8-9].

Крім цього, відповідно до даної Угоди, компетентними органами держав Договірних Сторін для імплементації цієї Угоди є: з *української Сторони*: МВС України; Служба безпеки; Державна митна служба; Державна податкова адміністрація; Адміністрація Державної прикордонної служби; з *турецької Сторони*: Міністерство внутрішніх справ.

Саме компетентні органи держав Договірних Сторін, а не інші суб'єкти, згідно з їх національним законодавством організують співробітництво у сфері боротьби з торгівлею людьми, яка полягає в: а) обміні інформацією відносно торгівців людьми та потерпілих внаслідок їх протиправної діяльності; б) організації регіональних операцій щодо ліквідації міжнародних каналів торгівлі людьми.

Як видається, фундаментальним також є документ, що стосується міжнародного співробітництва у сфері протидії торгівлі людьми, до якого відноситься Угода про співробітництво держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав у боротьбі з торгівлею людьми, органами й тканинами людини від 25.11.2005, що була ратифікована Україною 16.10.2012 р. [12]. У даному міжнародному правовому акті (ст. 3 «Основні напрямки співробітництва») зазначається, що сторони здійснюють співробітництво за такими основними напрямками:

– удосконалення нормативної правової бази співробітництва Сторін у боротьбі з торгівлею людьми, гармонізація національного законодавства в цій галузі;

– здійснення погоджених заходів для виконання положень конвенцій ООН, інших міжнародних договорів, учасниками яких Сторони є, спрямованих на боротьбу з торгівлею людьми;

– аналіз стану й динаміки злочинності, пов'язаної з торгівлею людьми, та результатів боротьби з нею;

– удосконалення механізмів взаємодії правоохоронних органів, органів прикордонного й міграційного контролю, соціального забезпечення, охорони здоров'я й освіти, неурядових та інших організацій для прийняття погоджених заходів протидії торгівлі людьми, особливо жінок і дітей;

– створення спільного банку даних про транснаціональні злочинні групи, їхніх лідерів, юридичних і фізичних осіб, причетних до торгівлі людьми, а також про зниклих осіб, які, ймовірно, стали жертвами торгівлі людьми;

– забезпечення контролю за діяльністю юридичних і фізичних осіб, які можуть бути залучені до злочинної діяльності чи бути співучасниками торгівлі людьми;

– ужиття заходів до забезпечення ефективного захисту жертв торгівлі людьми, особливо жінок і дітей, та їхньої реабілітації.

Як показав аналіз зазначеної угоди, на загальнодержавному рівні заходи щодо міжнародного співробітництва у сфері протидії торгівлі людьми можна визначити:

1) *Державною програмою протидії торгівлі людьми на період до 2010 року, що затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007 р. № 410*, в якій зазначені такі заходи: а) забезпечувати участь у міжнародних семінарах, засіданнях за круглим столом, конференціях і тренінгах з питань протидії торгівлі людьми (зокрема й НТОіТЛ) та надання послуг особам, що постраждали від такого злочину (п.26); б) продовжувати співробітництво з Інтерполом, Європолом, Регіональним центром Південно-Східної Європейської ініціативи співробітництва у боротьбі з транснаціональною злочинністю (SECI), правоохоронними органами інших держав з питань спільної протидії торгівлі людьми (зокрема й НТОіТЛ), обміну інформацією про транснаціональні злочинні групи та окремих осіб, які провадять таку злочинну діяльність, а також розслідування злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми (п.27); в) забезпечувати залучення міжнародних громадських організацій, благодійних фондів та іноземних засобів масової інформації до реалізації проектів, спрямованих на запобігання і протидію торгівлі людьми (зокрема й НТОіТЛ), розшуку осіб, які зникли за кордоном, їх реінтеграцію і реабілітацію (п.29); г) розвивати співробітництво з громадськими та міжнародними організаціями і фондами, широко використовувати міжнародний досвід у запобіганні та протидії торгівлі людьми (зокрема й НТОіТЛ), захисті прав осіб, що постраждали від таких злочинів, розшуку осіб, які зникли за кордоном, поверненні додому та реабілітації осіб, постраждалих від торгівлі людьми (п.30) [13].

2) Концепцією Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2015 р., яка була схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2012 р. № 90-р, якою передбачалися наступні напрями: удосконалення національного законодавства, зокрема приведення його у відповідність з нормами міжнародного, у тому числі європейського права, ратифікації Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального розбещення та інших міжнародних договорів; координації діяльності державних органів, громадських і міжнародних організацій у сфері протидії торгівлі людьми (зокрема й НТОіТЛ) [14].

Висновок. Виходячи з вищевикладеного слід визнати, що міжнародне співробітництво правоохоронних органів України та інших європейських держав у сфері запобігання НТОіТЛ є вкрай важливим і повинно бути чітко скоординованим, зокрема з питань правового використання підсистем та розробки нових на міждержавному рівні, що дозволить в подальшому підвищити рівень протидії злочинам пов'язаним з НТОіТЛ та більш ефективно вирішити дану проблему.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Council of Europe, Parliamentary Assembly, Social, Health and Family Affairs Committee "Trafficking in organs in Europe", document 9822, 3 June 2003.

2. Про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах: Конвенція [Електронний ресурс]: учинено 22 січ. 1993 р. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/card/997_009

3. Концепція взаємодії держав-учасниць СНД у боротьбі зі злочинністю [Електронний ресурс]: прийнята 2 квіт. 1999 р. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?code=997_340

4. Спільна заява учасників засідання керівників правоохоронних органів держав-учасниць ГУАМ [Електронний ресурс]: здійснено в Києві 22 трав. 2006 р. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/886_001

5. Угода про співробітництво між урядами держав-учасниць ГУАМ у сфері боротьби з тероризмом, організованою злочинністю і іншими небезпечними видами злочинів [Електронний ресурс]: підпис. 20 лип. 2002 р. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?code=998_149

6. Типова угода про співробітництво органів внутрішніх справ прикордонних регіонів [Електронний ресурс]: підпис. 17 лют. 1995 р. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_254

7. Про результати взаємодії підрозділів УМВС України у Волинській області з оперативними підрозділами ОВС країн СНД та проблемні питання співпраці: Довідка: лист УМВС України у Волинській області від 6 берез. 2009 р. № 4/1818.

8. Global Knowledge Base on Transplantation (GKT) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.who.int/entity/transplantation/knowledgebase/en/index.html>

9. Convention for the protection of Human Rights and dignity of the human being with regard to the application of biology and medicine: Convention on Human Rights and Biomedicine [Електронний режим]. – Режим доступу: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Reports/Htm/164.htm>

10. Заходи МОЗ та АМН України щодо виконання Державної цільової соціальної програми «Трансплантація» на період до 2012 р. [Електронний ресурс]: наказ

МОЗ та АМН України від 12 берез. 2009 р. № 155/24. Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ9247.html

11. *Ананич В.А.* Предупреждение преступности: зарубежный опыт, международное сотрудничество / В.А. Ананич, И.М. Серебрякова; под. ред. В.А. Ананича. – Минск : Акад. МВД Республики Беларусь, 2000. – 48 с.

12. Угода про співробітництво держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав у боротьбі з торгівлею людьми, органами й тканинами людини [Електронний ресурс]: 25 листоп. 2005 р. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_a49

13. Про затвердження Державної програми протидії торгівлі людьми на період до 2010 року [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 берез. 2007 р. № 410. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/410-2007-п>

14. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2015 року [Електронний ресурс] : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 15 лют. 2012 р. № 90-р. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/90-2012-р>

Ілляшенко О.В. Взаємодія правоохоронних органів України та інших європейських країн з питань запобігання незаконній торгівлі органами і тканинами людини

У статті розглянуто кримінологічно значущі показники стану та тенденцій вчинення злочинів, пов'язаних з незаконною торгівлею органами і тканинами людини.

Ключові слова: особа злочинця, незаконна торгівля органами і тканинами людини, стан, тенденція, трансплантація, донор.

Ильяшенко А.В. Взаимодействие правоохранительных органов Украины и других европейских стран по вопросам предотвращения незаконной торговли органами и тканями человека

В статье рассмотрены криминологически значимые показатели состояния и тенденции совершения преступлений, связанных с незаконной торговлей органами и тканями человека.

Ключевые слова: личность преступника, незаконная торговля органами и тканями человека, состояние, тенденция, трансплантация, донор.

Illiashenko Oleksiy. The cooperation of the law enforcement bodies of Ukraine and other European countries in the sphere of prevention of trafficking in human organs and tissues

In this article the criminological characteristics of the status and tendency of the committing of crimes in the sphere of trafficking in human organs and tissues.

Key words: personality of the offender, trafficking in human organs and tissues, status, tendency, transplantation, donor.

Стаття надійшла до редакції 05.12.2014.